

Elinvoima ja kehittäminen

Toimialan tehtävät

Toimialan tehtävät

- Edistää kuntalaisten ja kunnan taloudellista elinvoimaa
- Kehittää kunnan elinvoimaa ja yrittäjyyttä sekä kilpailukykyä
- Edistää saavutettavuutta edunvalvonnan keinoin
- Edistää matkailua sekä poro- ja luontaiselinkeinoa
- Osallistuu kuntakonsernin sisäiseen kehittämiseen
- Osallistuu sidosryhmäyhteistyöhön ja kunnan edunvalvontaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Kehittäminen ja elinvoima –toimialan toimintaan vuoden 2023 aikana on vaikuttanut henkilöstömuutokset. Yritys- ja kehittämisasiantuntijan virka täytettiin toukokuun alusta, mutta se päättyi koeaikana lokakuussa. Tehtävää ei ole laitettu uudestaan auki, tehtävän sisältöä uudelleenarvioidaan.

Yritysneuvonnan osalta tehtäviä hoidettiin ostopalveluna.

Toimialalla oli käynnissä yhteensä kolme hanketta. Enontekiön kulttuurimatkailun kehittäminen -hanke päättyi 28.2.2023, Hyvinvoiva kuntalainen -työllisyyden edistäminen Enontekiöllä -hanke päättyi 31.10.2023 ja Enontekiön kylät -hanke 31.12.2023.

Tavoitteet, mittarit ja vastuutahot

Aidon paikallisen identiteetin esiin nostaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Tapahtumien järjestäminen (Marianpäivien perinne-markkinat, Enontekiön pilkkiviikko, Hetan Musiikkipäivät, Väärtipäivät, Joulumyyjäiset)	Tapahtumat (kpl): Lähtö 5.0, Toteuma 5.0, Tavoite 5.0	kehittämisen ja elinvoiman toimiala	Tapahtumat järjestetään suunnitelman ja budjetin mukaisesti
Arviointi	Suunnitellut tapahtumat järjestettiin budjetin mukaisesti.		

Monipuolisen yritystoiminnan tukeminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Yritystoiminnan lisääminen Enontekiölle	Uusien yritysten määrä: Lähtö 17.0, Toteuma 13.0, Tavoite 20.0	kehittäminen ja elinvoima toimiala	Hanketilaisuuksien avulla yrittäjyysvaihtoehtoista tiedottaminen Yritys- ja kehittämisasiantuntija tarjoaa yritysneuvontaa
Arviointi	Uusien yritysten määrää ei ole vielä saatavilla Tilastokeskuksen tilastoissa viimeisen kvartaalin osalta. Yritys- ja kehittämisasiantuntija ei enää ole tehtävässä ja yritysneuvontapalvelut annettiin kokonaisuudessaan ostopalveluna. Enontekiön kylät -hankkeen kautta tiedotettiin kylätilaisuuksissa myös yrittämisen mahdollisuuksista.		

Poro- ja luontaiselinkeinojen vahvistaminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Poro- ja luontaiselinkeinojen tukeminen	Erämaalentojen toteuttaminen €: Lähtö 15,000.0, Toteuma 11,167.3, Tavoite 15,000.0	kehittäminen ja elinvoima toimiala	Erämaalentojen kilpailutus ja toteutus Luontaiselinkeinojen ohjelmalveluiden kehittämistyöpaja, Enontekiön kylät ja Enontekiön kulttuurimatkailu -hankkeet Maaseutupalvelut tarjoaa ohjausta, tukea ja neuvontaa poro-, maatalous- ja luontaiselinkeinojen harjoittajille.
Arviointi	Erämaalentoihin kunnan varaama määräraha 15000 € riitti hyvin tarpeeseen ja määrärahaa jäi hieman käyttämättä. Maaseutupalvelut hankittiin Muonion kunnasta ostopalveluna. Hanketoiminnassa käsiteltiin yleisesti yritystoiminnan mahdollisuuksia. Poro- ja luontaiselinkeinojen vahvistaminen on otettu erityisesti huomioon maankäytön suunnittelussa.		

Ympärivuotisen matkailun kehittäminen

Tavoite	Mittarit	Vastuu	Toimenpiteet
Rekisteröityjen yöpymisten määrän saaminen samalle tasolle kuin ennen pandemiaa	Rekisteröityjen yöpymisten määrä (Tilastokeskus): Lähtö 154,692.0, Toteuma 163,981.0, Tavoite 155,000.0	kehittäminen ja elinvoima toimiala	Kunnan taloudellinen tuki matkailuyhdistyksen toimintaan Kunnan muut tukipalvelut matkailuyrityksille esim. yritysneuvonta, kaavoitus ja rakennuslupaprosessit
Arviointi	Rekisteröidyt yöpymiset ylittivät vuonna 2023 ennen pandemiaa olevan yöpymisten määrän. Vuoden 2023 aikana päätettiin, ettei Enontekiön kunta ole mukana Muonion kunnan ja yrittäjien kanssa yhteisesti perustettavassa osakeyhtiössä, jonka tehtävänä olisi ollut toimia matkailun alueorganisaationa. Metsähallituksen kanssa sovittiin yhteismarkkinointihanke matkailuelinkeinon kehittämiseksi Kilpisjärvellä. Hetan latuverkosto on otettu kunnan hoidettavaksi määräaikaisella sopimuksella.		

Tavoitteiden toteutuminen ja poikkeamat

Kehittäminen ja elinvoima -toimialan tavoitteet asetettujen mittareiden osalta toteutuivat.

Kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti yhteiseen matkailun alueorganisaatio -osakeyhtiöön ei lähdetty mukaan.

Henkilöstö

Henkilötyövuotta	TP2022	TA2023	TP2023
Vakinaiset	1	2	1,5
Määräaikaiset	5	3	3,4
Yhteensä	6	5	4,9

Toiminnan talous

Kehittäminen ja elinvoima -toimialalla jäi budjetoituja määrärahoja käyttämättä. Yritys- ja kehittämisasian-tuntija oli tehtävässä ainoastaan osan vuotta (n. 6 kk). Henkilöstövaje aiheutti sen, että myös erilaisia toimintakustannuksia oli vähemmän.

Toimialalla olleet hankkeet toteutuivat osin pienempinä, joten tästä johtuen myös kustannukset olivat suunnitellusta vähäisempiä.

Enontekiön kulttuurimatkailun kehittäminen -hankkeessa esille tullessiin ja hankkeessa valmisteltuihin Järämän kehittämiskohteisiin käytettiin puolestaan enemmän varoja.

1000 €	TA2023 Alkuper.	TA2023 Muutos	TA2023 Muutettu	2023 Toteuma	* Poikkeama €	* Toteuma %	TP2022
TOIMINTATUOTOT	273		273	266	- 7	98 %	219
Myyntituotot	32		32	35	3	111 %	26
Maksutuotot						0 %	5
Tuet ja avustukset	241		241	231	- 10	96 %	186
Muut toimintatuotot						0 %	1
TOIMINTAKULUT	- 808		- 808	- 684	124	85 %	- 680
Henkilöstökulut	- 295		- 295	- 288	7	98 %	- 324
Palvelujen ostot	- 401		- 401	- 303	98	75 %	- 268
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 23		- 23	- 34	- 10	143 %	- 20
Avustukset	- 26		- 26	- 24	2	92 %	- 20
Muut toimintakulut	- 63		- 63	- 36	27	57 %	- 49
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	- 535		- 535	- 418	117	78 %	- 461

* Toteuma 2023 - TA 2023 muutettu

+ tulojen yltys / menojen alitus

- tulojen alitus / menojen ylitys